

Školský vzdělávací program

ISCED 3A - gymnázium

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

III. T

Časová dotácia predmetu

Vzdelávací program z náboženskej výchovy pre terciu je spracovaný na základe štátneho vzdelávacieho programu s dotáciou 1 hodiny týždenne.

Učebné zdroje

- metodická príručka katolíckeho náboženstva pre siedmy ročník základných škôl *Sloboda človeka*, vydaná Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom,
- možnosť využitia pracovného zošita pre siedmy ročník ZŠ, vydaného Diecéznym katechetickým úradom Spišskej diecézy,
- Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Odporúčania pre vyučovanie/Zásady a odporúčania

Posilniť kladný postoj žiakov k morálnym hodnotám ako nevyhnutnému základu vytvárania morálneho dobra jednotlivca aj celej spoločnosti.

Posilniť ústny prejav a schopnosť viesť dialóg formou diskusií, argumentovania na aktuálnu tému, dramatizáciou, dramatických výstupov, scénok.

Posilniť komunikatívnu kompetenciu žiakov, aby kultivovane zvládli každú komunikatívnu situáciu. Zámerom učiteľa bude aplikovať postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese objavovania pravdy a vytvárania vlastných postojov. Má vytvárať možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu, dramatizáciu a tvorivosť v rámci celej triedy.

Hodnotenie predmetu – v zmysle Zásad hodnotenia a klasifikácie na školský rok 2008/2009
Na hodine náboženskej výchovy žiakov učiteľ nehodnotí známku. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov.

Ročníková téma náboženskej výchovy pre III. T (terciu): SLOBODA ČLOVEKA

Dieťa začína túžiť po osamostatnení sa a po slobode. Vychádza spod krídel ochrany autority. Oslobodzuje sa od nekritického vnímania autority, ktorú doposiaľ vnímalo ako miesto istoty, bezpečia a ochrany. Objavením rozmeru slobody v sebe rozvíja vzťah k svojej osobe a k druhým ľuďom. Táto skúsenosť slobody mu umožňuje objavovať slobodné rozhodnutie pre vzťah k Bohu. Slobodným nazeraním na vzťah s Bohom je schopné vidieť vo viditeľnom svete stopy Boha, s ktorým prehľbuje vzťah v náboženskom prežívaní.

Ročníkový cieľ: Poznávať hranice osobnej slobody. Oceniť kresťanský pohľad na vinu a odpustenie. Osvojovať si návyky kresťanského životného štýlu.

1. téma – Sloboda a človek:

1. Prečo dodržiavať Desatoro?
2. Múdrost' overená mnohými generáciami
3. Práva človeka
4. Norimberský proces a nacizmus
5. Komunizmus a väzni svedomia
6. Otrôctvo v minulosti a dnes – časová priamka

2. téma – Sloboda a rozhodnutia:

1. Rozhodnutie a sloboda
2. Rozhodnutie a dôsledky
3. Svedomie
4. Rozvoj svedomia

3. téma – Boh oslobodzuje človeka:

1. Vlastné hranice a vina
2. Kto za to môže? (sociálny hriech)
3. Ježiš oslobodzuje od hriechu
4. Sviatosť zmierenia – oslobodenie od hriechov

4. téma – Rešpektovanie vierovyznaní:

1. Veriť...
2. Hlavné učenie svetových náboženstiev
3. Posvätné miesta
4. Svätit' sviatočné dni
5. Putovanie po ceste predkov

5. téma - Láska jako princip slobody:

1. Autorita? A načo?
2. Hierarchia – rozdelenie služieb
3. Blahoslavenstvá – „Nádej v beznádeji“
4. Moja angažovanosť

Náboženská výchova – III. T (tercia)

Cieľ	Téma	Počet hodín	Kompetencie	Vzdelávací štandard	
				Obsahový štandard/obsah	Výkonový štandard
<p>Kognitívny: Opísať rozličné chápanie slobody u súčasného človeka a porovnať ho s kresťanským pohľadom. Uviesť príklady foriem otroctva súčasného človeka.</p> <p>Afektívny: Zdôvodniť hranice slobody človeka na základe Desatora. Vnímať, ako Boh rešpektuje slobodu človeka. Vnímať desatoro ako výzvu k plnej slobode človeka.</p> <p>Psychomotorický: Rozvíjať návyk reflexie vlastných rozhodnutí.</p>	SLOBODA A ČLOVEK	1+7 IX.-X.	<ul style="list-style-type: none"> - sociálne - osobnostné - komunikačné - existenciálne 	<p><u>Kľúčové pojmy:</u> sloboda, otroctvo, závislosť</p> <p><u>Obsah:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chápanie slobody ▪ povolanie k slobode ▪ otroctvo človeka ▪ závislosti ▪ Exodus – cesta k slobode ▪ hranice slobody - Desatoro <p>(Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj - predchádzanie sociálno-patologickým javom)</p>	<p>Žiak vie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ na konkrétnej životnej situácii rozoznať život v slobode a v otroctve hriechu ▪ posúdiť potrebu Božieho zákona v živote ▪ definovať pojem slobody ako vnútorný stav človeka ▪ vysvetliť, v čom spočíva zneužitie slobody ▪ vymenovať dôsledky prvotného hriechu ▪ vysvetliť rozdiel medzi zamestnaním a povoláním ▪ vysvetliť pojem závislosť ▪ uviesť príklady rôznych závislostí ▪ reflektovať svoje vlastné rozhodnutia ▪ posúdiť a modifikovať biblické príbehy z pohľadu dnešnej doby ▪ rozlišovať rôzne spôsoby slobody, chápať Desatoro ako ich vyjadrenie
<p>Kognitívny: Na modelovej situácii aplikovať možnosti riešenia nežiadúcich javov.</p> <p>Afektívny: Vnímať vnútorné a vonkajšie vplyvy na rozhodnutie človeka. Uvedomiť si zodpovednosť za svoje mravné rozhodnutia voči sebe, druhým ľuďom a svetu.</p> <p>Psychomotorický: Rozvíjať návyk analýzy rozhodnutí Na modelovej situácii si osvojiť základné riešenie vnútorných konfliktov.</p>	SLOBODA A ROZHOD- NUTIA	5 XI- XII.	<ul style="list-style-type: none"> - občianske - kompetencie riešiť problémy - komunikačné - existenciálne 	<p><u>Kľúčové pojmy:</u> sloboda, zodpovednosť, morálka, svedomie</p> <p><u>Obsah:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby) ▪ sloboda a zodpovednosť ▪ riešenie problémovej situácie – príbeh s mravnou dilemou ▪ princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka) <p>(Prierezová téma: Multikultúrna výchova)</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ na základe analýzy problémovej situácie vysvetliť dopad rozhodnutí na život jednotlivca a spoločnosti ▪ definovať svedomie ▪ posúdiť hodnotu spravodlivosti vo svete ▪ vyrozprávať biblické príbehy a posúdiť ich hodnotu pre dnešný život ▪ vysvetliť vývoj svedomia z pohľadu vývoja človeka ▪ na problémových situáciách s morálnou dilemou posúdiť vývoj morálneho úsudku ▪ posúdiť princípy rozhodovania z pohľadu autonómnej a heteronómnej morálky

<p>Kognitívny: Vysvetliť archetypálnu skúsenosť človeka s vinou a previnením v rôznych kultúrach a náboženstvách v dejinách ľudstva. Konfrontovať ju s biblickým pohľadom na uznanie viny a odpustenia. Uvedomovať si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad voči sebe, druhým ľuďom, svetu, Bohu. Rozlišovať sviatosťné a mimo sviatosťné formy pokánia.</p> <p>Afektívny: Konfrontovať sa so skúsenosťou viny a odpustenia.</p> <p>Psychomotorický: Formovať návyk správneho zaobchádzania s vinou.</p>	<p>BOH OSLOBODZUJE ČLOVEKA</p>	<p>6 XII.-I.</p>	<p>sociálne existenciálne komunikačné osobnostné</p>	<p><u>Kľúčové pojmy:</u> hriech a odpustenie, pokánie, sviatosť zmierenia</p> <p><u>Obsah:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky ▪ kresťanský pohľad na vinu a odpustenie ▪ zaobchádzanie s vlastnou vinou ▪ sociálny hriech ▪ chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách ▪ Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatosťné i mimo sviatosťné) <p>(Prierezová téma: Mediálna výchova)</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ predstaviť vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky ▪ vysvetliť archetypálnu skúsenosť človeka s vinou a previnením v rôznych kultúrach a náboženstvách v dejinách ľudstva ▪ konfrontovať ju s biblickým pohľadom na uznanie viny a odpustenia ▪ uvedomovať si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad voči sebe, druhým ľuďom, svetu, Bohu ▪ opísať postup sviatosťnej zmierenia ▪ rozlíšiť sviatosťnú formu pokánia a mimo-sviatosťnú formu ▪ uviesť príklady sviatosťných a mimo-sviatosťných foriem pokánia ▪ osvojovať si kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
<p>Kognitívny: Charakterizovať kultúry a svetové náboženstvá. Porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením. Zdôvodniť prínos náboženstiev pre život spoločnosti.</p> <p>Afektívny: Rešpektovať slobodu vierovyznania.</p> <p>Psychomotorický: Zostaviť škálu hodnôt nachádzajúcich sa vo všetkých svetových náboženstvách. Formovať postoj rozvíjania kresťanskej identity.</p>	<p>REŠPEKTOVANIE VIEROVYZNANÍ</p>	<p>5+4 II.-IV.</p>	<p>- sociálne - osobnostné - komunikačné - existenciálne</p>	<p><u>Kľúčové pojmy:</u> vierovyznanie, kultúra, náboženstvo, polyteizmus, monoteizmus</p> <p><u>Obsah:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rešpektovanie inakosti ▪ rozdelenie sveta podľa kultúr (myslenie kultúr) ▪ rozdielne cesty hľadania Boha (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo..) ▪ putovanie po ceste predkov <p>(Prierezová téma: Multikultúrna a mediálna výchova)</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vymenovať základné monoteistické a polyteistické náboženstvá ▪ opísať základné znaky svetových náboženstiev (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo) ▪ porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením ▪ priradiť základné symboly svetových náboženstiev ▪ vyjadriť úctu voči ľuďom iného vierovyznania ▪ rešpektovať slobodu vierovyznania ▪ opísať pozitívne hodnoty svetových náboženstiev ▪ pomenovať a zdôvodniť prínos náboženstiev pre život spoločnosti

					<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť kresťanský pôvod v histórii vyvoleného národa ▪ pomenovať a zdôvodniť prínos kresťanstva pre život našej spoločnosti ▪ vyjadriť úctu k osobným koreňom vychádzajúcim z kresťanstva a identifikovať sa s nimi
<p>Kognitívny: Vysvetliť blahoslavenstvá v kontexte dnešného človeka. Zdôvodniť platnosť blahoslavenstiev aj v súčasnosti.</p> <p>Afektívny: Uvedomiť si, že sloboda oslobodzuje od strachu. Uvedomiť si, že nedôvera a strach je opakom viery. Uvedomiť si dôležitosť autority v spoločnosti. Oceniť angažovanosť v rodine, spoločnosti a Cirkvi. Vnímať napätie medzi vnútornou poslušnosťou k autoritám a nutnosťou odoprieť poslušnosť pri zneužití autority.</p> <p>Psychomotorický: Prostredníctvom projektu formovať návyk prosociálneho správania. Formovať svedomie ako zvrchovanú normu mravnosti. Poznávať hranice osobnej slobody. Osvojovať si návyky kresťanského životného štýlu.</p>	<p>LÁSKA AKO PRINCÍP SLOBODY</p>	<p>5 V.-VI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osobnostné - komunikačné - existenciálne - kultúrne 	<p><u>Kľúčové pojmy:</u> blahoslavenstvá, autorita</p> <p><u>Obsah:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) ▪ láska ako cesta k slobode (blahoslavenstvá) ▪ sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, spoločnosti, cirkvi) <p>(Prierezová téma: Mediálna výchova)</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v cirkevnom členení a hierarchickom usporiadaní, vymenovať diecézy Slovenska a ich biskupov • uvedomiť si dôležitosť autority v spoločnosti • vnímať napätie medzi vnútornou poslušnosťou k autoritám a nutnosťou odoprieť poslušnosť pri zneužití autority • formovať svedomie ako zvrchovanú normu mravnosti • poznávať hranice osobnej slobody • interpretovať texty blahoslavenstiev na chápanie konkrétnych životných situácií, ako výzvu pre kresťanské konanie vo svete a ako prejav spolupráce na rozvoji Božieho kráľovstva • je pripravený zapojiť sa do spoločného projektu kresťanskej pomoci • reálne oceniť vlastné dary a je pripravený použiť ich pre dobro svoje aj blízkych